

Ára 1 lej

V. évtolyam 227 sz

1936 augusztus 26.

SZERDA

Alapította:

Pásztor Ede

Felelős szerkesztő

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

MAGYARÁG

Szeptemberben a nemzeti-parasztpárt veszi át a kormányt

A belpolitika mozgalmas vasárnapja. - Maniu zalaui beszéde. - Teljes az egység a nemzeti-parasztpártban. - Vaidisták és gogisták gyűlései

A belpolitikai életnek igen mozgalmas vasárnapja volt. Ugyyszólván valamennyi politikai párt gyűléseket tartott és a gyűléseken fontos, csaknem döntő jelentőségű kijelentések hangzottak el. Jelentőségben a közérdeklődés homlokterébe Maniu zalaui és Potarca Virgil volt miniszter craiovai beszéde került. A fővárosi sajtó a nemzeti-parasztpárt eddig egymással szembenálló két vezérének egybehangzó beszédéből arra következtet, hogy

a nemzeti-parasztpárt kormánykialátásai megerősödtek.

Maniu nagybeszéde Zalauban a diktatura ellen és a demokrácia mellett

Zalau, augusztus 24.

A nemzeti-parasztpártnak három igen fontos megnyilvánulása volt szombaton és vasárnap. Szombaton Zalauban a párt megyei tagozata tartott ülést, amelyen a Bucarestből hazatért Maniu Gyula tartott nagy beszédet. Maniu beszéde bevezető részében a pártok közötti ellenségeskedés ellen beszélt. Nagy kérdésekben az összes pártoknak egy véleményen kellene lenniök és a pártharásoknak nem szabad testvérháborúsággá fajulni. Az országot csak a népért és a népen keresztül lehet vezetni. Romániát a demokrácia teremtette meg, őseinket a demokráciáért huzzák kerébe,

nekünk nem kell diktatura.

Mondjátok meg fiaitoknak, akiket iskoláztatok és akik hazajönnek azzal, hogy diktatúrát akarnak, idegen despotát akarnak a fejtek felé ültetni, hogy az árulás és kár nekik román levegőt szivni. A demokrácia nem jelent bolsevizmust, a nagy nyugati államok mind demokraták, segítsük saját népünket anélkül, hogy érintenénk más nemzetiségek jogait. Külpolitikában csak azokkal az államokkal mehetünk, amelyek a békét és a békeszerződéseket tiszteletben tartásat akarják. — Fáj nekem, ha azt látom, hogy Romániában akadnak pártvezérek, kik a Németországgal való szövetséget hirdetik. Mikor harcomat megkezdtem, tudtam, hogy sok kritikában és ellenségeskedésben

A politikai élet vasárnapi eseményeiről alábbi tudósításaink számolnak be:

Vaidisták és gogisták gyűlései

Bucuresti, aug. 24.

Vajda pártja tegnap két helyen is tartott gyűlést és pedig Bucarestiben és Constanzában. A gyűléseken semmi új nem történt. Voicu Nitescu és D. R. Joanitescu megismételték az utóbbi időkben elhangzott beszédeiket. A Nemzeti Kereszténypárt gyűlésének szónokai szintén a régi hangnemben támadták a nemzeti-parasztpártot.

lesz részem, de nem hittem volna, hogy jobb barátom, Vajda Sándor is azok sorába lép, akik kövel dobálnak meg. Eddig sem feleltem, ezután sem fogok felelni az ilyen igaztalan támadásokra. És ha a rágalom-hadjárat, ami ellenem folyik végül is a fejembe fog kerülni, azt fogom mondani, amit Danton mondott Robespierrenak "Sándor követni fogsz!"

Szeptemberben a nemzeti-parasztpárt kerül hatalomra

Craiova, aug. 24.

A politikai élet nagy szenzációja az a gyűlés volt, amelyet a nemzeti-parasztpárt Craiovában tartott és amelyen Potarca volt miniszter, aki tudvalevőleg eddig nem mindenben értett egyet a párt taktikájával, főleg Maniuvall, tartott beszédet. A gyűlésen négyszáz község delegáltja vett részt. Potarca élesen támadta a kormány politikáját, majd ünnepélyes hangon tett nyilatkozatot a nemzeti-parasztpárt királyhuségéről. Beszédének legfontosabb része az volt, amelyben biztosította a jelenlevőket a párt egységéről.

A fővárosi sajtó rendkívül élesen kommentálja Potarca craiovai beszédét és azt valóban a pártegység jelének fogja fel. Potarca beszédének hangjából a bucurestii sajtó arra következtet, hogy

Maniu ezután a parasztgárdák szervezésének fontosságáról beszélt, amelynek nem szabad támadniok, csak védekezniök kell. A vasgárdáról szólva kijelenti, hogy a vasgárdát nem kellett volna feloszlatni, mert ha azt működni hagyják, örökre kompromittálta volna önmagát. A nemzeti-parasztpárt eszmei harcot folytat és nem fegyverekkel és utcai kilengésekkel küzd, mint a jobboldali pártok. Borzasztó még csak rá gondolni is, hogy Michalache, aki a legnagyobb harci kitüntetések viselőjén, román golyók fenyegetnek. Azzal végezte beszédét, hogy közölte és Mihailache között a legteljesebb egyetértés uralkodik.

Chelmegeanu volt miniszter támadja a kormányt

Bucuresti, aug. 24.

Ismail megyében Chelmegeanu volt földmívelésügyi miniszter volt a nemzeti-parasztpárt gyűlésének szónoka. Beszédében élesen támadta a jobb oldali mozgalmakat. Lelkes hitvallást tett a demokrácia mellett.

a nemzeti-parasztpárt kormánykialátásai megerősödtek.

Egyes lapok már azt is tudni vélik, hogy

a jelenlegi kormányzat szeptemberben távozik a helyéről és a nemzeti-parasztpárt veszi át a kormányt.

Potarca beszéde egyébként gondolatmenetében és végső következtetéseiben teljesen megegyezett Maniu zalaui beszédével, ami már szintén erős lépés volt a hatalomra jutás felé.

A beszédnek különösen az ad jelentőséget, hogy Potarca és Maniu eddig a pártban szembenálló felek voltak és így a tegnapi beszédekből valóban megállapítható, hogy a pártban az egység tényleg helyreállott.

Tizenhárommillió légi harcos Oroszországban

Moszkva, aug. 24.

Szovjetországban a fegyverkezés lázasan folyik. Különösen a légi haderő fejlesztésére fordítanak nagy súlyt. Ebbe belevonják a polgári lakosságot is, amelynek férfitagjait kiképezik a légi harcokban való részvételre. Egész Szovjetországban már tizenhárom millió ilyen kiképzett ember van.

Elhagyta Görögországot az angol király

London, augusztus 24.

Edward király yachtja szombaton reggel elhagyta Korfu szigetét és déli irányban távozott. Jól értesült körökben a görög és az angol király találkozásának nincs politikai fontossága.

**Perzsaszőnyeg,
Zsákszőnyeg,
Szőnyegfonal,
Szőnyegjavítás
legolcsóbb**

Márcus szőnyegszövődében
Str. Avram Iancu 11. Füchsl palota.

Meghiúsított betörés

Baia Mare, aug. 24.

Mandel Jenő kereskedő fia, Mandel Mór késő éjjel hazafelé tartott. Észrevette, hogy a Bórkereskedelmi Rt. udvari vasredőnyét egy férfi feszegeti a sötétben. A munkájában megzavart betörő elmenekült, de baltáját a helyszínen hagyta. Ez alkalommal harmadszor kíséreltek meg betörést a Bórkereskedelmi Rt.-nél, de mindannyiszor megzavarták munkájukban a betörőket.

Sorozatos baleseteket idézett elő a megvadult ló

Reghin, aug. 24.

Egy vidéki földbirtokos leánya kétkerekű kocsival hajtott végig Reghin főterén. Az egyik éles kanyarnál a kocsi felborult és benne ülők kiestek. A megvadult ló hatalmas iramban száguldott tovább és felszaladt a járdára, elgázolt két kis gyermeket. Megállapították, hogy egyik gyermeknek két helyen hasadt be a feje, a másiknak pedig több foga kitört a baleset következtében. Mire a lovat megfékezték, a könnyű kocsi pozdorjává zúzódott.

— Siesta Sanatorium Budapest, I. Ráth György-utca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legteljesebben felszerelt gyógyintézete. Bel- és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia stb. Röntgen, kémia és mikroszkopiai laboratórium. Elektrocardiogram (szívvizsgáló). Krogh-féle alapanyag-szerviz vizsgáló készülék. Enterocleaner (bélfürdő). Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögletes park. — Olcsó árak!

**Komplett modern
diófa ebédlő
olcsón eladó
Cim a kiadóban.**

2 oldal „MAGYARSAG”
1936 augusztus

Elviselhetetlen közbiztonsági állapotok az oradeai szőlőhegyen

**Viharos közgyűlést tartott a hegyközség. ..
Még két hegyőrt szerződtek. .. Dr. Zigre Miklós lemondott az elnökségről**

Oradea, augusztus 24.

Vasárnap délelőtt a Városháza gyűléstermében tartották meg az oradeai hegyközség évi közgyűlését.

Dr. Zigre Miklós elnök megnyitotta a gyűlést. Ismertette a választmány múlt évi működését, a végrehajtott hid és utjavítási munkálatokat. A választmány kérte a belügyminisztériót a gyümölcs és borkivitelre a vámmentességet. Közben jártak a postaigazgatóságnál, hogy az állítson fel postaszolgálatot a hegyen.

Darabont Gyula felszólalásában elmondta, hogy a hegyen az állapotok tényleg kibíratatlanok. A legkisebb eső után térdig kell sárban járni a gondozatlan utakon. A gyermekek télen a rossz utak miatt csak a legnagyobb kinnal tudnak elmenni az iskolába. A kocsik közlekedése ugyyszólván lehetetlen. A lovak teljesen tönkre mennek még a Crisul medrénél is egyenetlenebb utakon. Az utkaparó csak szilvát lopni jön a hegyre. Közbiztonság az nincs a hegyen, csoda, hogy nem ütik agyon lakásukban a hegyi polgárokat, de a házból kimenni este már nem igen tanácsos. A taxaszedő az eljön a hegyre biztosan, de tűz esetén a tűzoltók már nem tudnának a járhatatlan utakon a hegyre kivonulni.

Nincs elég hegyőr sem. Az örök elkerülik a tolvajt, mert féltik az életüket. Az igaz, hogy 1500 lej fizetésért nem is lehet kívánni, hogy kockáztassák. Kettesével kellene járniuk a kertülőknek.

Pop szőlőtulajdonos helytelenítette, hogy az öröket a levelek kihordására is felhasználja a posta. Közbiztonság csak akkor lesz a hegyen, ha az örök teljesen a hivatásuknak tudják magukat szentelni.

Dr. Zigre szavazásra teszi azt a javaslatot, hogy a hegyközségi illetéket a szőlőholdja után 30-ról 45 lejre, szántó és gyümölcsös után 15-ről 25 lejre kell emelni, hogy a meglevő hat órhöz még kettőt szerződtessenek.

A kérdés körül szenvedélyes vita támad a kis és nagy szőlő tulajdonosok között. Érthető, hogy a kis, egy-két holdas szőlők tulajdonosainak nem érdekük az új örök felvétele, hiszen kis szőlőjüket jól tudják őrizni saját maguk is.

Felállással szavaznak. Dr. Zigre megszámolja az igennel szavazókat 35. Nem: szintén 35. Dr. Zigre tehát névszerinti szavazást rendel el. Mindenkinél két szavazata van holdak szerint. Így azután a nagy szőlők tulajdonosai fölényes győzelmet arattak. Eszerint még két órát vesznek fel.

A hegyközség múlt évi bevétele 110.000 lej volt, amiből 94.969 lej költöttek el. A jövő évre 136.000 lej van a költségvetésre előirányozva.

Ezek után a választmány és a tisztikar megválasztására került a sor. Dr. Zigre Miklós, aki 10 évig volt a hegyközség tanácsának elnöke, bejelentette, hogy nem óhajt többé sem az elnöki székből, sem a választmányban szerepet vállalni.

Hivatalos jelentés szerint Horthy és Hitler találkozása magánjellegű volt

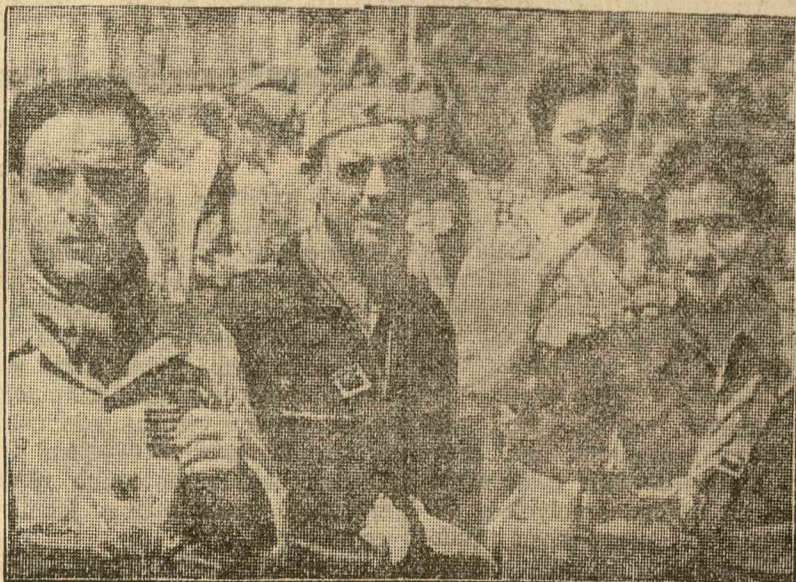
Bécs, augusztus 24.

A Bécsben kiadott hivatalos jelentés szerint Horthy magyar kormányzó és Hitler német kancellár találkozása magánjellegű volt és nemzetközi udvariassági jellege volt.

Horthy szombat este Salzburgban végignézte a "Nürnbergi mesterdalnokok" előadását, vasárnap reggel pedig megkezdte a zergevadászatot. A vadászatot német területen kezdte, majd Forderis és Hirderis között a német-osztrák határ mentén folytatta.

A bécsi lapok azt írják, hogy Horthy kormányzó már régen szeretett volna zerge vadászatot részt venni, de ezt csak a német-osztrák kibékülés tette lehetővé.

A német lapok közül a Völkische Beobachter szerint a két államfő találkozását a lojalitás szelleme hatotta át.

Kép a spanyol polgárháborúból

Vidámak a fellelők ellen küzdő férfiak és nők.

Valóságos haditerv alapián tartott razzián sokszáz egyént tartóztatott le a bucurestii rendőrség

A főváros alvilágának mozgalmas vasárnap éjszakája

Bucuresti, aug. 24.

A fővárosi rendőrprefektúra az éjszaka folyamán rendkívül nagyarányu razziát rendezett, amelyet pontosan kidolgozott terv alapján folytattak le, a razziázó rendőrcsapatokkal, befogván az egész város területét. A rendőrség ezuttal a régi szokástól eltérőleg, nem a belvárosból indult el, a külvárosok rajtaütésére, hanem a periferiákról indult négy különböző irányból a belső városrészek felé, hurokszerűen fejlődött

fel és a gyűrűt mind szorosabbra huzván, végül a főkapitányság épületénél találkozott. Ekkor azonban már 300 őrizetbe vett egyén volt az összevont gyűrűben, közöttük a bucurestii alvilág legismertebb figurái.

A razziára az utóbbi időben nagyon elszaporodott betörések és tolvajlások szolgáltattak okot. Ezenkívül az is, hogy a fővárosban utóbb igen sok csempésznek jöttek a nyomára, amelyek az államkincstárt sok millió lejjel károsították meg. A mon-

stre-raziát Bunescu rendőrpáncsnok és Ciunta rendőrfelügyelő vezették.

Egyébként a rendőrség tegnap nagyarányu csempészésnek jött a nyomára: Megállapították, hogy Bulgáriából a Dunán át 4000 kg. selymet csempészték a fővárosba. A rendőrség már napok óta figyelte az összes fővárosba vezető utvonalekat és tegnap rajtaütött egy autón, amelyben a 4000 kg. selymen kívül a csempészbanda három tagját is megtalálták, akiket természetesen azonnal letartóztattak.

Államellenes tevékenységgel vádolja a hadbíróóság ügyésze a demokrata blokk tagjait

Holnap kezdődik a nagy per

Bucuresti, aug. 24.

A második hadtest hadbíróasága holnap kezdi meg a rajtaütésszerűen szétrobbantott demokrata blokk tagjai perének tárgyalását. Mint emlékeztet, a hatóságok ez év május 11-én behatoltak a demokrata blokk helyiségeibe, ahol lefoglalták az összes iratokat, majd a blokk tagjai közül 27 személyt őrizetbe vettek. Ezek között van Sem-

lyén Zsuzsa is, dr Semlyén Tivadarnak, az ismert cluji, jelenleg fővárosi ügyvédnek leánya is. Az ügyész államellenes tevékenységgel vádolja őket, míg a vádlottak, akiket több ügyvéd képvisel a főtárgyaláson, azzal védekeznek, hogy szabályszerű, a belügyi miniszterium által jóváhagyott alapszabályok kal működtek és semmiféle törvényellenes ténykedést nem fejtettek ki.

Esik Hitler aláírásának értéke az autogrammtőzsdén

London, augusztus 24.

Most nyílt meg a londoni autogramtőzsde. A teremben ugyanolyan zaj, izgalom mint egy értékpapirtőzsdén, csak hogy itt tizszer annyian adnak-vesznek, mint akár a részvény, akár a gabonapiacra. Az első napon a következő árfolyamok alakultak: Shakespeare 1 millió font (ebből mindössze négy darab van a földkerekségen), G. B. Shaw 125 font, Stalin 125 font, Mussolini 125 font, Hitler 50 font, Shirley Temple 1 font.

Rádió műsor

KEDD

Bucuresti 7.30 Reggeli adás 13 Gramofonlemez 13.25. Sporthirek. 13.40 Gramofon lemezek. 15 Hírek. — 19 Gramofon lemezek. 20.45 Időszéri anyag. 20.50 Gramofonlemez. 21.15 Felolvasás. 21.30 Rádiózenekari hangverseny műsorának közvetítése. 22.30 Hírek. Sport. 22.45 Beethoven: II. Szimfonia. 23.15 Gramofonlemez.

Budapest I. Torna. Utána Gramafon-8.20Étrend 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelző szolg. 13. Harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.30 Zongora-hegedű. 18 Szalonzene. 19 Munkásfélóra. 19.30 Cigányzene. 20.40 Dr Jancsó Elemér előadása. 21.10 A Bob herceg közvetítése. 22.05 Hírek. 23.20 Cigányzene. 24 Jazz 1.05 Hírek.

SZERDA:

Bucuresti: 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.20 Sporthirek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 14.15 Hírek időjárásjelentés. 18 Julea Vazul zenekara. Közben 19.50 Felolvasás. 20.30 Időszéri anyag. 20.50 Gramofon lemezek. 21.20 Üzenetek. 21.35 Cocea György csellózik. 22.15 Vasilescu Dejana Margit énekel. 22.30 Hírek. Sport. 22.45 Rádiózenekar.

Budapest: 7.45 Torna, utána: Gramofonlemez. 8.20 Étrend. 11 Hírek. — 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Harangszó, időjárásjelentés. 13.05 Ének-gordonka. 13.30 Hírek 14.30 Alálatlan Zenészek. 18 Hanglemezevü. 18.50 Előadás. 19.20 Cimbalom. 20.40 Kültügyi negyedóra. 21.50 Hírek. 23.10 Időjárásjelentés. 23.15 Cigányzene. 24 Szalonzene. 1.05 Hírek.

Készül a francia-lengyel közeledés

Francia politikusok váratlan látogatása Varsóban

Varsóból Moszkvába utaznak

Varsó, augusztus 24.

A francia kamara és szenátus tagjainak egy nagyobb csoportja Moszkvába készül hosszabb tanulmányutra. A politikusok szombaton indultak el és tegnap Varsóban megszakították utazásukat és pár napig ott is maradnak. Gamelin francia vezérkari főnök varsói látogatása után, a francia polití-

kusok programon kívüli vizitje élénken foglalkoztatja a diplomáciai köröket. Beavattottak tudni vélik, hogy Lengyelország viszsztatér a francia orientációhoz és ezek a látogatások ennek a fordulatnak az előkészítését célozzák. A francia politikusok Moszkvában főleg a repülőgépgyárakat fogják meglátogatni.

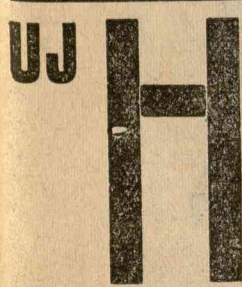
Rossz idő jár a potyautasokra

A Prahova hídján leesett a vonat tetejéről egy fiatalember

Ploesti, aug. 24.

A napokban tragikus végű potyautazás áldozata lett Somolnie Gavrilá 18 éves fiatal ember. A fiu jegy nélkül felszállott a bucurestii személyvonatra amelynek a tetején helyezkedett el. Amikor a vonat a Prahova

hídján robogott keresztül, a fiu leesett a vagon tetejéről és holtan terült el a földön. A hidon őrszolgálatot teljesítő katona értesítette a legközelebbi község csendőrségét, ahonnan nemsokára kiszállottak a helyszínre és intézkedtek a hulla elszállításáról.

HERMES
MENETREND
kapható
Pásztor Ede cégnél

3 oldal

"MAGYARSAG"
1936 augusztus 26.

— Eppen erről van szó. Én vagyok az egyetlen, aki a költségeket fedezni tudom. Nem mintha gazdag lennék, de a bátyám tekintélyes vagyont hagyott hátra és az előbb-utóbb rám száll. Én toborzom tehát az önkéntes légiót, tagjait rendes keresetük arányában fizetem és, természetesen külön megtérítem a költségeiket.

— Kik lennének a légió tagjai?

— Meg kell említenem, hogy Miss Megan Barnardnak már levelet írtam... az ötlet különben is részben az övé. Tagok lennének tehát: én, Miss Barnard, Mr. Donald Fraser, aki vőlegénye volt a meggyilkolt leánynak és aztán az andoveri áldozat unokahuga, akinek címét Miss Barnard tudja. férjnek aligha vennék hasznát, amint halom, állandóan részeg. A Barnard házaspár pedig... az apa és anya kicsit korosak.

— Senki más?

— Hát... izé... Miss Grey. — Clarke enyhén elpirult, mikor a nevet kimondta.

— Ó! Miss Grey?

Senki nem tud két szót az alig észrevehető gunynak olyan szelíd árnyalatával megfesteni, mint Poirot. Franklin Clarkléről hirtelen harmincöt év sulya hullott le. Ugy állt előttünk, mint a szégyenlős iskolásgyerek.

Poirot megsajnálta.

— Eh bien, Mr. Clarke — mondta rögtön — nekem nagyon tetszik a maga ötlete. Eppen tegnap mondtam Hastingsnak, hogy az érdekelt emberek közeledése egymáshoz nagyon kíváncsi lenne. Valamelyik egészen közömbös és ártatlan mondat váratlanul megvilágosíthatja az elménket.

Néhány nappal később az "önkéntes légió" Poirot lakásán gyűlt össze. Mind a három leánytag érdekes és vonzó jelenség volt Thora Grey feltűnően halvány, világosszöke szépsége, Megan Barnard értelmet és erőt sugárzó furcsa arcocskája megfogta a szemet. Mary Drower pedig fekete ruhájában és okos, figyelmes arcával igen csinos volt. A két férfi érdekes ellentétként hatott Franklin Clarke bronzbarnára sült atléta volt, harsány és beszédes. Donald Fraser viszont fegyelmezett és csöndes.

— Medames és Messieurs — kezdte Poirot — valamennyien tudják, hogy milyen célból gyűltünk össze. A rendőrség mindent elkövet a gyilkos felkutatására. Én is a magam szerény és másfajta módján. De meggyőződésem, hogy azoknak egyesülése, akik személyesen érdekeltek az ügyben és személyesen ismerték az áldozatokat: olyan eredményeket érhet el, melyenektől a kívülállók vizsgálódásai nem is remélhetnek.

— Három embert gyilkoltak meg: egy öreg asszonyt, egy fiatal leányt és egy idősebb férfit. A három embert csak egyetlen láncszem kapcsolja össze: hogy ugyanaz a személy ölte meg őket. Ugyanaz a személy tehát jelen volt a három különböző helységben, ahol szükségszerűen több embernek látnia kellett őt. Hogy a kérdéses személy örült, az kétségtelen.

— De megjelenése és viselkedése nem árulja el az örültséget. Ez a személy... nő is lehet: ördögien ravasz, mint sok más elmebajos és eddig sikerült eltüntetni a nyomaikat.

— De mégis kellett, hogy olyan jelek maradjanak utána, amelyekbe bele lehet kapaszkodni.

— Hogy példát mondjak: a gyilkos nemrégiben érkezett meg Bexhillbe és találta ott a parton, véletlenül és kényelmesen a fiatal hölgyet, akinek neve B-vel kezdődött.

(Folyt. köv.)

Nemzeti-parasztpárti vezetők királyi kihallgatására készülnek

Bucuresti, aug. 24.

Ismeretes, hogy a nemzeti parasztpárt vezetőinek legutóbbi tanácskozásán, amelyen Maniu is résztvett, teljes megegyezés jött létre és a párt már-már veszélyeztetett békéjét sikerült megmenteni.

A pártvezetők megvitatták a belpolitikai helyzetet és elhatározták, hogy mielőtt

végleges határozatot hoznának a taktikai kérdésekben, a pártvezetők közül

többen kihallgatáson jelennek meg a király előtt.

A királyi audienciák lezajlása után újból összeülnek, hogy a további teendőket megbeszéljék.

SPORT

Európa-rekordot javított a magyar uszóstaféta a japán-magyar uszóversenyen

Csik ismét győzött

Budapest, aug. 24.

Szombaton és vasárnap két napos uszó versenyt rendeztek Budapesten japán uszók részvételével. A verseny fő attrakciója a Csik-Yusa találkozó volt, mely olimpiai győzelmenek realitását igazolja. A versenyt Csik biztos fölényrel, tiszta háromnegyed méterrel nyerte.

100 méteres gyorsuszás. 1 Csik, 2 Yusa 3 Abay Nemes.

Vízpoló: Magyarország — Japán 11:0 (6:0.) A komplett olimpiai csapat biztos fölényrel győzte le a kezdetlegesen polózó japán csapatot. Vasárnap a magyar vízpoló-csapat bravurját 12:0-ra javította fel.

Második nap szenzációja a 4x200 méteres gyorsuszó staféta volt. A stafétát óriási küzdelem után Japán nyerte. A magyarok igen közel végeztek a japánokhoz és Európa rekordot javítottak. 1. Japán, 9.6.6 p. 2. Magyarország 9.10.8 p. (Európa rekord).

Kikapott az Újpest a Phöbustól

Budapest, aug. 24.

Meglepetéssel kezdődött Budapesten a szezon. A magyar Nemzeti Bajnoki küzdelmek tegnap megkezdődtek és azok a következő eredménnyel végződtek:

Phöbus — Újpest 1:0 (1:0). Béki gólt lőtt és nem tudta egyenlítani az Újpest.

Hungária — Elektromos 5:1 (1:1) Kemény küzdelem után Müller (2), Titkos (2), Sztancsik góljaival győzött a bajnokcsapat,

Ferencváros — Soroksár Sport Klub 5:1 (1:0). Toldi (3), Karácsonyi és Táncos lőtték a Fradi góljait.

Bocskay — III. Kerület 5:1 (1:1) Félidőig bírták az ifjú III. kerületiek.

Budafok — Budai 7:2 (3:0). Meglepetés a nagy lendülettel játszó Budafok győzelme is.

Nemzeti — Haladás 5:1 (3:0) Simán kikapott a szombathelyi amatőr csapat.

Mola tábornok

A spanyol ellenforradalmárok alvezére.

Szerdán reggel megjelenő számunkban kezdődik az új „Rumba“-játék

A vasárnapi számunkban bejelentettük olvasóinknak, hogy a megszüntetett ajándék tombola akciónk helyett egy egészen új, — nagyszabású ajándék akciót indítunk „Rumba“-játék elnevezés alatt. Már a mai postával annyi érdeklődő levél érkezett, valamint a kiadóhivatalban is oly nagy számban érdeklődtek olvasóink az új akciónk iránt, — hogy a „Rumba“-játék sikere máris biztosítva van.

Kérjük tehát olvasóinkat, hogy a továbbiakban is kísérjék figyelemmel a „Rumba“-játékra vonatkozó összes közleményeinket.

Vegye meg mindennap a „Magyarság“-ot és gyűjtse szorgalmasan a „Rumba“ szelvényeket, hogy biztosítsa a játékban való részvételét.

A NAP

Nyakunkon az ősz

Az augusztusvégi nap bágyadtan löveli arany sugarait felénk. Az égbojtozaton felhők tornyosulnak, a tegnap még kánikulai meleg helyébe, langyos légáramlás költözött. Kifelé megyünk a nyárból és már-már az ősz előszobájába kerültünk. Fázósak az esték, hűvösek az éjszakák. A hűvös szellő lágyan borzongatja meg bennünk az őszi gondokat. Iskolába kell küldeni a gyereket; tandíj. Ridegen mered felénk az ódon cserép kályha: tüzelőről kell gondoskodni. A permetező eső akaratlanul is a lábbeli felé tereli a figyelmiinket: új cipő is elkelne. És így tovább, gond, gond és gond. Megnehezült az idők járása felettünk. És vajjon mit rejtget az ősz? Körülöttünk az egész világ ilyen őszi hangulatban várja a választ. — Meghozza-e már az ősz a várva-várt nyugalmat, vagy pedig tovább is várunk kell a csodát.

Hogy nyakunkon az ősz, abból is érezhető, hogy megindult a vadászszезон. Politikusok, diplomata, államfők utazgatnak, lesik a vadat, célbaveszik, leterítik. Vajjon valóban csak a szórakozás lenne a céljuk, vagy talán a lesek unalmas óráiban egyébről is beszélgetnek. Nézzük csak milyen mozgolódás van az utóbbi hetekben a nagy lőtők között.

Beck lengyel külügyminiszter a tengerparton pihen és aktuálisvá válik a danzigi kérdés, Schuschnigg osztrák kancellár a velencei partokon üdül, létrejön az osztrák-német béke, Sir Robert Vanitari angol külügyér a berlini olimpiára kíváncsi és ott találja Suvich olasz külügyi államtitkárt, Göring porosz miniszterelnök medvét keres Magyarországon vagy Jugoszláviában, — Horthy magyar kormányzó zergevadászatra indul Ausztriába és a vadat csak Berchtesgadenen keresztül közelítheti meg, ahol éppen akkor üdül Hitler kancellár, akinél illik levizitálni, sőt Salzburgot utbaejtve még a libiai kormányzóval, Balbóval is találkozik, Titulescu, mint hivatalosan is tudjuk, szabadságon van, de azért Pierer Cotti francia légügyi miniszter felkeresi Cap Martinban, francia parlamenterek Moszkvába készülnek kirándulásra, de közben egy kicsit elszórakoznak Varsóban is.

Nyakunkon az ősz, elénkmerednek az őszi gondok, de jó lenne, ha ezeknek a diplomáciai vadászatoknak a nyugodt, jóságos alkotó béke lenne az eredménye. Ha csak egyetlen vadat ejtenének el ezeken a vadászatokon: a háború véres gondolatát.

m.

A kenti herceg és felesége a dalmát partokon

Belgrád, aug. 24.

A kenti herceg és felesége, akik Pál ju goszláv régensherceg nyári tartózkodási helyén vendégeskedtek, tegnap a Ragusa melletti kikötőbe érkeztek. Valószínűnek tartják, hogy a hercegi pár találkozni fog az Adrián üdülő Edward angol királlyal is.

156 millió levél a berlini olimpiászon

Berlin, augusztus 24.

Érdekes számokat közöl a német statisztika a berlini olimpiász postaforgalmáról. A 16 napig tartó sportünnepségeken a berlini mozgóposta 156 millió darab levelet kezelt. A levelek közül 530 ezer sürgős volt. 710 ezer levél légipostán érkezett, 900 ezer táviratot kezelték és 1160 rádió közvetítést továbbított Berlin.

Időjárás

Erős lehűlés, egyes helyeken záporos zivatar. A hőmérséklet lassan emelkedik.

5 oldal

„MAGYARSÁG“

1936 augusztus 24.

Tizenhat halálos ítélet a Zinovjev perben

A vádlottak nem kérték kegyelmet

Moszkva, aug. 24.

Tegnap tartották meg a Zinovjev per utolsó tárgyalását. A vádlottak zárószavai után, amelyben egyértelműleg Zinovjev és Trockij ellen nyilatkoztak, a hadbírószak elnöke kihirdette az ítéletet, amely szerint

a tizenhat vádlottat golyó általi halálra ítélték.

Az ítélet kihirdetése után kegyelmi tanácsa alakult át a hadbírószak, annak ellenére, hogy a vádlottak nem kérték kegyelmet.

Elragadták a lovak és lábát törte egy sântelegi gazda

Oradea, aug. 24.

Popovici Joan 43 éves Santeleg-i gazdálkodó tegnap kocsin igyekezett a faluja felé. Az uton a lovak valamitől megijedtek és vad vágatásba kezdtek. Popovici minden erejével igyekezett a megvadult lovakat

megfékezni, de ez nem sikerült és egy zökkenőnél a gazdálkodó a lovak közé esett és a kocsi keresztül robogott rajta. Popovici Joant súlyos sérülésekkel szállították az oradeai kórházba. Különösen lábtörése súlyos természetű.

Angol hadihajó parancsnoka nyílt tengeren kért elégtételt egy spanyol cirkálótól

Fegyverszünetet kérnek a felkelők. Moszkva 200 millió adománya a madridiaknak

London, aug. 24.

Az angol sajtó nagy felháborodással tárgyalja annak az angol kereskedelmi hajónak az esetét, amelyet egy spanyol cirkáló feltartóztatott. A Codrighon nevű angol zászlóshajó tegnap elérte azt a spanyol cirkálót, amely feltartóztatta az angol hajót. Az angol zászlóshajó parancsnoka átment a spanyol hajó fedélzetére és ott a parancsnok előtt a legerélyesebben tiltakozott az angol hajók feltartóztatása ellen és szigorú ellenintézkedéseket helyezett kilátásba hasonló esetek megismétlődésére. A spanyol hadihajó parancsnoka ünnepélyesen bocsánatot kért az angol hajó parancsnokától. Az angol hajó erre folytatta útját Gibraltár felé.

London, aug. 24.

A gibraltári szorosban állomásozó angol flotta egyik gőzösét Melila közelében egy spanyol cirkáló feltartóztatta, azt átkutatták és az utasokat igazoltatták. Amint az angol tengerészeti hatóságok értesültek e tényről, utasította a gibraltári parancsnokságot, hogy azonnal indítson utnak egy cirkálót és több torpedóromboló gőzöst. A hajóegységek harckészben, felfegyverzett legénységgel és lövésre kész ágyúkkal szombaton délután négy órakor indult utnak és 20 csomó sebességgel folytatják útjukat.

Madrid, aug. 24.

A kormány helyzete egyre erősebb, úgy annyira, hogy Giral miniszterelnök már a háborúvá fejlődött testvérharcra úgy nyilatkozott az angol munkáspárt lapjának, — mint amely hamarosan végetér. A spanyol kormány tagjai tegnap minisztertanácsot tartottak, amelyen már tárgyalás alá vették a felkelők fegyverszüneti kérelmét. A felkelők ugyanis egy idegen hatalom közbelépésével hajlandók a madridi kormánnyal való tárgyalásokra.

A kormány egyébként most már arra is gondot fordít, hogy a külföld megbízható hírszolgálat útján tájékoztatást nyerjen a valódi helyzetről. Elhatározták, hogy egy tájékoztató és propaganda irodát állítsanak fel.

Sevilla, aug. 24.

A spanyol felkelők 21 nagy bombavető géppel bombázták Madridot. Bombázták továbbá az Irun város körül fekvő katonai táborokat is. A felkelők ügyelnek arra, — hogy csupán katonai állásokat támadjanak és a városi polgári lakosság ne szenvedjen kárt. Nehezményezik a felkelők, hogy a szovjet, mint azt a moszkvai rádió is hírül adta, 200 millió rubelt adományozott a madridi marxistáknak.

Megrendítő szerencsétlenséget okozott a cséplőgép Oradeán

A Rulikovszky temető melletti Szénáskertben ma súlyos szerencsétlenség történt. Napok óta csépeltek a város buzáját. A gép mellett dolgozó Alexandru Vasile fűtő munkájában közbejött a transzmissziós szíj-

hoz, amely elkapta és leszakította a szerencsétlen ember kezét.

Alexandru Vasile súlyos állapotban szállították be a mentők a kórházba, ahol ápolás alá vették.

Törölték dr Böszörményi Emilt a munkakamarai választók közül

Amint már legutóbbi számunkban közöltük, az október 4-ére kitűzött munkakamarai választások kapcsán a választói névjegyzékek elleni kiigazítások és kontesztációk határideje aug. 20-án lejárt. A Munkakamara ideiglenes bizottsága — mint központi választási bizottság — bizalmas ülésén letárgyalta a kontesztációkat és a felvételi kérelmeket és összeállította a pótlást.

Tegnap reggeltől kezdve a választói névjegyzék és a pótlás közszemlén van a Munkakamaránál, a Betegsegélyzőben, a Munkügyi inspektorátusnál és a törvényszéken. A magántisztviselők pótnévjegyzékébe 211 új választót vettek fel. Ezek legnagyobb része kereskedelmi utazó, akiknek névsorát az Utazók Egyesülete terjesztette be.

Ezenkívül a magántisztviselők listájába sorozták a villamos kalauzokat és vezetőket is, akik eddig a munkásszekció listájában szerepeltek. Innen törölték őket.

A legnagyobb meglepetést keltette az a hír, hogy dr Böszörményi Emilt, a szociáldemokrata párt oradeai elnökét törölték a munkakamarai választók névjegyzékéből. Dr Böszörményi Emil a magántiszt-

viselő szekció választói névjegyzékében szerepelt.

Természetesen a választói névjegyzék-ből nem tűnik ki, hogy mi volt a törlés oka.

A munkásszekció választói névjegyzékébe 135 új választót vettek fel és harmincat töröltek. Azok, akiket töröltek, villamos vasuti alkalmazottak, akiket — mint fentebb megírtuk, a magántisztviselők közé soroztak.

Törölték a munkások listájából Hentiu Ludovicot, a munkakamarai tisztviselőszekció elnökét is, aki ellen — mint tudvalevő, — kontesztáció érkezett azon a címen, hogy a munkások és a magántisztviselők között is szerepel. Hentiu ezután csak a magántisztviselők listájában fog szerepelni.

A kisiparosok listájába mindössze négy új választót vettek fel. Ebben a listában sem törlés, sem kiigazítás nem volt.

Az összes névjegyzék ellen tíz nap alatt lehet felebbezést beadni a törvényszékhez. Előre látható, hogy nagyon sok felebbezés fog beérkezni, mert sokan vannak olyanok, akik felvételüket kérték, de akiket nem vettek fel.

Fenntartom lemondásomat -- mondotta Mosoiu Tiberiu a hozzá utazott küldöttségnek

Megírtuk vasárnapi számunkban, hogy a liberális párti küldöttség, amely szombaton akart Mosoiu Tiberiuhoz utazni, hogy a párt bizalmáról biztosítsa és lemondása visszavonására bírja, kénytelen volt útját elhagyni. Mosoiu Tiberiu ugyanis nem tartózkodott Clujon.

Vasárnap a küldöttség átutazott Clujra. Mosoiu Tiberiu igen szívélyesen fogadta a küldöttséget, megköszönte a bizalom nyilvánítását és a fáradozást, azonban kijelentette, hogy

lemondását egyelőre nem áll módjában

visszavonni.

Hozzátette azonban, hogy továbbra is hűséges katonája kíván maradni a pártnak. A küldöttség tagjai azt az impressziót szereztek, hogy Mosoiu Tiberiu a további fejleményektől teszi függővé, hogy egy későbbi időpontban revízió alá veszi-e elhatározását.

Értesülésünk szerint új elnököt egyelőre nem választ a bihormegyei liberális párt hanem egyelőre Bancila P. Joan prefektus, mint egyetlen alelnök fogja vezetni a párt ügyeit.

Megverte a rendőrt egy garázda részeg ember

Tegnap este háromnegyed 10 órakor hatalmas botrány színhelye volt a Genexal Mosoiu ucca. Az Isaiu féle vendéglő előtt egy részeg férfi haladt s trágár szavakat kiabálva, megbotránkoztatta a járőreket. A szolgálatot teljesítő rendőr odament hozzá és igazolásra szólította fel. A férfi azonban ellenszegült, majd rátámadt a rendőrré és inzultálta is. A rendőr segítséget hívott és

egy másik társával bekisérték a rendőrségre a részeg férfit. Itt kiderült, hogy az illető Briscan Péter napszámos, — és amint az már első pillanatban látszott — illuminált állapotban támadt rá a rendőrré. A rendőrség bevezette a vizsgálatot. A fennálló rendelkezések értelmében azonban, aligha kerül el a hadbírószágot.

Tőzsérei ünnepelte a Staruinfá választmányát

A Staruinta sportegyesület tegnap délután tartotta meg választmányi ülését, s a vezetőség ezt az alkalmat használta fel, hogy üdvözlje a berlini Olimpián sikeresen szerepelt versenyzőjét, Tőzséret is. Tőzsér aranygyűrűt és pénzt kapott egyesületétől,

este pedig bankett keretében ünnepelték.

Mozgószínházak műsora

Heyman: Szőke Carmen.

Forum: Csókos vasárnap.

Apolló: Bécsi családany.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink hasznájukra a hirdetési tombola szelvényeket!

POSTA

Jövő és Szép az élet jelíge levél vagy a kiadóban.

Önálló keresztyén 30 éves iparos feleségül venne jobb családból való leányt, esetleg benősülne. Levelet Boldogok leszünk jelíge a kiadóba. 6069

ALLÁS

Keresünk Gheorgheni részere megbízható újságírókat. Jelentkezni Székely Márton, Gheorgheni-i megbízottunknál és a kiadóhivatalban.

Bejáró perfekt szakácsnőt csakis jó bizonyítvánnyal keres uri család. Cím a kiadóhivatalban. 6050

Kötő munkást azonnali belépésre felvesz. Schwartz, Str. Tudor Vladimirescu 23. 607

Egy jó munkás fodrász segédet felvesz azonnali belépésre. Balogné fodrász Gheorgheni. 6072

Egy kovács segéd felvétetik. Str. Horia 9. Barcsik. 6070

Újságírófiút felvesz a Sárközi féle újságíró, Piata Mihai Viteazul.

Férfi fehérnemű varrólányok és gép himzőnők azonnalra felvétetnek (saját géppel előnyben). Str. Saguna 19. ajtó 9. 6076

Alpaca és krom evőeszközök, Prinz-féle zom. edények

nagyban és kiskisben **Stern** vaskereskedés Oradea, Piata Mihai Viteazul No 2. Telefon 8-92.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó kétszobás magánház a Liget közelében. Str. Dealului 5. 6075

Egy szép cserép kályha eladó. Mayer János, Episcopia. 6074

LAKÁS

Kiadó azonnalra üzlethelyiség Str. Alexandri és Str. Petru Maior sarkánál villamos megállónál egy szobás lakással. Értekezni dr Lőrincz ügyvédnél, Bul. Reg Ferdinand 13. 5000

Egy szobás konyhas modern lakás, külön kerttel szeptember vagy október 1-ére kiadó. Sirul Minelor, villamos megálló. Vízvezeték a konyhában. Értekezni Riha Oszkár, Városi Vasut főkönyvelőnél. 583

KÜLÖNFÉLE

Lakberendezést, fontos modernizálást olcsón, pontosan készít Kotlár műbutorasztalos, Str. Cantemir 20. 6073

Ingyen tanítjuk román, francia és német nyelvre csak nőket, faj, vallás, kor, valamint foglalkozásra való tekintet nélkül haladó és kezdőket. Jelentkezni: Feminista Egyesületi iroda, Str. Saguna 20 kapu alatt jobbra egész nap este 7-ig. Tanév kezdete: Szeptember 15. 6053

Keresek egy kétszobás magánházat nagyobb udvarra negyed lakbér fizetésre, pontos címet a kiadóba kérek.

Bérbeadó egy Máv 6-os golyós cséplőszekrény lóhere fejtővel felszerelve. Kiss, Oradea, Str. Vilson 95. 6080

PASZTOR-NYOMDA, JRADEA

Telefon: 380.

6 oldal „MAGYARSÁG” 1936 augusztus 26.